

Методичні матеріали

для самопідготовки

Історія

Підготував:

Герасименко Антон Борисович

Золоті правила уроку

1. Знання здобувай переважно на уроці.
2. Не можна залишати нічого не зрозумілого, недовивченого на уроці.
3. На уроці має бути повне напруження сил і концентрація уваги.
4. Розвивай на уроці мислення, пам'ять, спостережливість, уміння конспектувати.
4. Будь самостійним, не заучуй, а відкривай для себе нові істини.
5. Не втрачай на уроках жодної хвилини, втрачені хвилини спричиняють втрату годин, днів, місяців, років.
6. Оволодівай знаннями, це зробить тебе сильним, впевненим у собі, здатним долати значні перешкоди.

Вимоги до відповіді на уроці

1. Розповідь має відповідати темі, розкривати головну думку, відповідати наміченому плану.
2. Викладаючи хід подій, пам'ятай про хронологічну послідовність їх викладу.
3. Розповідай доказово, обґрунтовуй висновки фактами.
4. У ході розповіді поясни причину, характер, суть, наслідки явища, події.
5. Будь точним в описанні фактів, висновків, вживанні історичних термінів, висловів.

Поради учням при виконанні

домашнього завдання з історії

I. Як працювати з параграфом підручника

1. Перш ніж читати параграф підручника продивіться матеріал в зошиті згадуючи про що була мова на уроці. *Пригадайте* найголовніше з того, що було вивчене: події, явища, правила, визначення понять, та термінів. Це полегшить вам наступну роботу з підручником.
2. *Не поспішайте* вчитуватися у текст підручника, спочатку прогляньте його. Уважно прочитайте назви теми та підтем. Намагайтеся знайти у тексті той матеріал, який щойно повторили за зошитом. *Не заучуйте* те, що добре зрозуміли і згадали. Більше уваги приділіть тим місцям, які видалися важкими. Розгляньте ілюстрації, схеми, таблиці. Намагайтеся пояснити їх, не користуючись текстом. Потім зверніться до тексту і перевірте, чи правильно ви їх зрозуміли
3. *Порівняйте* параграф підручника з тими записами, що були зроблені в класі. Виділіть спільні місця. Знайдіть ті частини параграфа, яких немає у класних записах. *Обміркуйте*, як стосується матеріал, поданий у тексті, до того, про що говорив учитель. Продумайте (проговоріть) його у цілому
4. Дайте відповідь на запитання: що у даному тексті параграфа найголовніше? На які частини можна розділити весь матеріал? Яка думка у кожній частині є головною? Як ця думка обґрунтовується, конкретизується, ілюструється? Як пов'язані між собою частини тексту? Як вони «працюють» на головну тему?
5. *Вчіться* передавати у розмові те, що зрозуміли, працюючи над текстом.
Пам'ятайте: розповідаючи, людина мислить глибше і осмислює те, про що розповідає. Намагайтеся не переказувати, а пояснювати (собі, уявному слухачеві), вчіться будувати діалог.
6. **Пам'ятайте:** ви підготувалися до уроку, якщо знаєте:
 - а) про що будете говорити;
 - б) що саме будете говорити;
 - в) як будете обґрунтовувати, пояснювати основні положення
7. *Відповідаючи, починайте з головного:* спочатку тезис — потім його обґрунтування, спочатку загальні положення — потім факти.
8. Під час відповіді вживайте дати, терміни і поняття які є в підручнику.
9. **Майте на увазі: під час опанування параграфів найголовніше досягти цілкового розуміння змісту матеріалу!**
10. Читаючи параграф, зверніть увагу на виділення, які зустрічаєте в тексті. В багатьох підручниках напівжирним шрифтом або курсивом виділено ті терміни, поняття, імена історичних осіб, дати, географічні назви які обов'язкові для запам'ятовування
11. Наприкінці кожного параграфа або наприкінці підручника є термінологічний словник, де є визначення основних термінів необхідних для розуміння параграфу підручника

12. Не нехтуйте ілюстраціями й картами - вони допоможуть вам образно уявити життя наших предків

Які завдання ви можете зробити використовуючи підручник щоб отримати оцінку

На 1-3 бали

- Знайти у тексті підручника відповідь на запитання, поставлене вчителем;
- Знайти у тексті те, про що не говорив учитель;

На 4-6 балів

- Прочитати текст параграфа і скласти за ним простий план;
- Скласти маленьке оповідання використовуючи карту;
- Прочитати текст параграфа і дати письмову відповідь на питання в кінці параграфу;

На 7-9 балів

- Прочитати текст параграфа і скласти за ним розгорнутий план;
- Прочитати текст параграфа і скласти за ним тези;
- Прочитати текст параграфа і скласти за ним кросворд;
- Скласти запитання, за текстом параграфа чи окремих його частин
- Скласти велику таблицю або об'ємну схему використовуючи параграф підручника;

На 10 – 11 балів

- Скласти історичний комікс використовуючи мету та загальний зміст параграфу підручника і додатковий матеріал;

Як робити комікс?

- ❖ Комікс робиться на ватмані який поділяється на певну кількість частин (але не менше 10) в яких і будуть створюватися композиції коміксу.
- ❖ Комікс створює група із 4-х осіб:
 - Перший --- автор, він чудово повинен знати матеріал підручника і використовувати цього зміст для створення сюжету коміксу
 - Другий --- художник, він малює сценки в кожній частині ватману, головну увагу приділяє персонажам коміксу
 - Третій --- колорист, він розмальовує комікс (бажано фарбами), намагаючись залишати якомога менше білих місць (обличчя людей можна зображувати світло - рожевим кольором розвівши червоний до необхідного стану)
 - Четвертий – інкер, він від руки пише текст діалогів, які кажуть герої коміксів, вживаючи дати, терміни, імена чи прізвища історичних діячів, географічні назви.
- Скласти сценарій історичного фільму з діалогами і ролями, використовуючи мету та загальний зміст параграфу підручника і додатковий матеріал;

Як робити сценарій фільму?

Під час створення сценарію фільму звертайте увагу на те що сценарій звичайно складається з 5 частин

1. Експозиція - це введення в історію. Будь-яка історія повинна починатися з однієї простої дії (One single action). Фільм «Поворот» режисера Олівера Стоуна починається з того, що у головного героя ламається машина, і на розвилці дороги він повинен вибрати в якому напрямі йому їхати. Саме це одна проста дія, а саме - вибір напрямку дороги, і веде надалі до всього, що відбувається в історії.

Проте однієї простої дії явно недостатньо для того, щоб зав'язалася історія, цікава глядачеві. У житті героя повинен статися спонукаючий випадок. Воно перевертає життя героя і наводить до обов'язкової сцени. Фільм «Вогнем і мечем» починається з того як поляки звільняють з татарського полону одного українця, який протягом всього фільму є найзапеклішим ворогом Польщі. Це Богдан-Зиновій Михайлович Хмельницький. Глядачі відразу розуміють що буде далі.

2. Прогресія ускладнень - веде до того, аби ситуація довкола героя ускладнювалася. Чим важче положення, в яке він потрапляє, тим цікавіше глядачеві те, як герой з неї виплутається.

Існує 2 дороги розвитку ускладнень:

- поглиблення драматизму ситуації - зростання ускладнень;
- розширення конфлікту між героєм та антигероєм чи антигероями - залучення додаткових персонажів;

Дуже поважно, аби герой постійно знаходився перед вибором - як поступити. Це додає глядачеві невпевненість в тому, що відбувається і тим самим ще більше залучає його до емоційної сторони ситуації. Глядач повинен сам почати думати – «що ж герою робити далі» ?

3. Обов'язкова сцена - це вирішальна сутичка героя і антигероя чи антигероїв, найемоційніша подія фільму. У обов'язковій сцені контраст надії і відчаю досягає максимуму.

Трудність обов'язкової сцени полягає в тому, що вона має бути **непередбачуваною**. Наприклад, як у фільмі «Сутичці» режисера Майкла Манна з Аль Пачино і Робертом Де Ніро. Обоє персонажа симпатичні глядачеві, не дивлячись на те, що один з них поліцейський, а інший - злочинець. І ми, закусивши губу, чекаємо, хто ж з них переможе, тому що обоє сильні, але один з них повинен померти. Перемагає добро. Але в самому кінці поліцейський тисне руку злочинцеві і розмовляє з ним як з другом. Це підсилює емоційний фон. Глядачки ридають.

В більшості своїй подібна непередбачуваність і створює неповторність фільму. Проте є жанри, в яких обов'язкова сцена абсолютно передбачена. Це класичні бойовики на зразок «Матриці», коли герой повинен обов'язково перемогти. У таких фільмах ставиться абсолютно інше завдання - **показати процес цієї самої перемоги** - те, чого глядачі більш всього чекають від фільму. Зрозуміло, що в цьому випадку герой і антагоніст періодично мінятимуться місцями - в процесі бійки перемагати буде то один, то інший. Але добро перемагає, і робить це красиво.

У обов'язковій сцені повинні бути присутні максимальні **драматичні перипетії**.

4. Криза - статичний момент, коли після серйозних випробувань, герой повинен прийняти рішення. Криза може і повинен розвиватися в різних сценах і місцях історії, але найважливіший настає перед кульмінацією. Це те місце, де перетинається крапка без повернення. Криза має бути візуалізована, тобто відбуватися у нас на очах.

5. Кульмінація - це емоційні дії, реалізація теми за допомогою події. Якщо брати прикладом «Ромео і Джульєтту», то тема в ній: кохання перемагаючи смерть. У кульмінації міняється весь баланс сил в житті і душі героя. Встановлюється новий баланс. Але буває і так коли герой гине - «Жанна Д'Арк» - це надає драматизму всьому фільму і кульмінація визначає ціну його загибелі.

II. Як готувати повідомлення працюючи з додатковою літературою

1. Готуючи повідомлення намагайтесь використовувати не одно а два чи більше джерел інформації.
2. Не обов'язково повністю переписувати матеріал з джерел інформації додаткової літератури, краще скласти план відповіді, окремо, можна виписати дати, поняття та терміни, географічні назви, історичних діячів про яких йде мова в повідомленні.
3. Плануйте щоб ваш виступ не був більше 4-5 хвилин.
4. **Головне – ви повинні повністю розуміти кожне слово яке ви кажете під час виступу, ви не повинні казати того що не розумієте самі.** Якщо Вам не вдалося зрозуміти термін чи поняття яке заважає зрозуміти матеріал підійдіть напередодні з відповідним питанням до вчителя.
5. Під час виступу бажано використовувати ілюстрації та інші необхідні вам технічні засоби якщо у Вас є така можливість.
6. Під час виступу не читайте а розповідайте підготовлений матеріал.

III. Як працювати з історичними джерелами

1. Робота з історичними джерелами є письмовою роботою, яка робиться на подвійному листочку і починається зі слів: Аналіз (вказуєте - письмове чи візуального) історичного джерела (вказуєте його назву) учня (учениці) (далі вказуєте клас, своє прізвище та ім'я).
2. Важливо знайти якомога більше інформації про автора обраного вами історичного джерела
3. Потім даєте відповідь на питання в залежності від виду історичного джерела

Письмове історичне джерело – уривок документу (літопису, спогаду учасника чи очевидця подій, наказу, грамоти, листа тощо)

- Хто автор документу, що ми про нього знаємо чи можемо сказати (політична позиція, до якої верстви населення він належить), чи є він учасником подій, наскільки ми можемо йому довіряти .
- Коли було створено документ, як це впливає з його змісту, яке значення має час написання; для кого призначено документ.
- Де відбувалися події, про які йдеться в документі, як це впливає з його змісту, яке це має значення.
- Які факти наведені в документі, яку інформацію ми можемо з нього «витягти», які висновки зробити.
- Чому і для кого було створено цей документ, як це відобразилося на його змісті і ступені нашої довіри до нього.
- Про що не повідомляє даний документ, як він співвідноситься з іншими.

2. Візуальне історичне джерело – картина тих часів, плакат, карикатура, мозаїчне зображення, фреска тощо

- Що зображено (чи це сцена повсякденного життя, портрет тощо).
- Коли відбуваються події, з чого це випливає, наскільки зображене співвідноситься з підписом до нього (якщо він є), коли надруковано зображення, з якою метою (важливо для плакатів і карикатур).
- Де відбуваються події, які характерні ознаки даного місця, яке це має значення.
- До яких верств населення відносяться зображені обличчя, чому саме такий склад учасників.
- Хто автор зображення, яка його соціальна та політична позиція, яке його відношення до зображеного, де й коли надруковано це зображення (в той же час, в який відбуваються зображені події, чи пізніше).
- Чи є це зображення типовим для епохи, чи відображає воно певну тенденцію, явище й наскільки повно й об'єктивно.

IV. Як працювати з атласами і контурними картами

1. Під час придбання атласів і контурних карт звертайте увагу на те щоб вони були видані одним видавництвом, бажано «Інститутом передових технологій»
2. Перед тим, як розпочати роботу, уважно прочитайте зміст завдань і продумайте, як будете їх виконувати. Розрахуйте, як будуть підписані назви річок, країн, міст, як будуть позначені кордони, межі, напрямки походів тощо.
3. При виконанні завдань використовуйте кольорові олівці. Території держав, районів зафарбовуйте рівним, блідим кольором, так, щоб на ньому можна добре розрізнялись інші позначки. Коли треба заштрихувати певну частину території, спочатку обведіть її межі, а потім заштрихуйте її, використовуючи лінійку.
4. Назви, підписання яких вимагає зміст завдань, необхідно робити невеликими чіткими літерами (бажано друкованими). Необхідно підписувати назви населених пунктів, якщо у завданні вимагається вказати історичні події, пов'язані з ними.
5. При виконанні завдань, використовуйте умовні позначки, схожі на ті, які є в атласі .
6. Якщо вам буде важко виконати завдання — ще раз уважно ознайомтеся з його змістом, прочитайте відповідний параграф у підручнику і роздивіться відповідну карту в атласі.

V. Як запом'ятовувати дати

1. Не вчити кожну дату окремо, а створити цілісну систему дат з окремої теми.
2. Не запам'ятовувати дати окремо, а асоціювати з певними історичними подіями. Тобто набагато простіше вивчити які події слідували за якими і поєднати ці події з датами.
3. Складайте хронологічні таблиці поєднуючи події з історії України з подіями по історії Всесвітньої.
4. Можна поєднувати дати з історичними діями за правління яких відбулась та чи інша подія.

V. Як запом'ятовувати терміни і поняття

1. Терміни і поняття перш ніж вчити треба зрозуміти, щоб зрозуміти треба в тексті тлумачення поняття чи терміну знайти головне що цей термін характеризує.

Наприклад , **промисловий переворот (промислова революція)** - система економічних, технологічних і соціально-політичних змін, що забезпечили перехід від *мануфактурного виробництва*, заснованого на *ручній праці*, до *фабрично-заводського виробництва*, що базується на *використанні машин*.

Тут звертається увага на дві важливі риси промислового перевороту: по-перше - це *перехід* від *мануфактурного* до *фабрично-заводського виробництва*, а по-друге - перехід від *ручної праці* до *використання машин*.

2. Після того як ви зрозуміли термін – спробуйте пограти в таку гру: пояснити кілька термінів чи понять своїми словами однокласнику який повинен відгадати, що ви маєте на увазі, і навпаки ви повинні відповісти на такі самі його питання.

3. І на останок, для остаточного закріплення, спробуйте скласти термінологічний кросворд.

VII. Як аналізувати відеоматеріал

Письмовий аналіз відеосюжетів складається з двох частин: опису та інтерпретації

I. Опис.

- 1) Опишіть, що ви побачили, переглядаючи відеосюжет. Особливу увагу звертайте на деталі.
- 2) Зверніть увагу, які об'єкти потрапили на передній план, а які залишилися на задньому.
- 3) Що робили, чим займалися люди, які потрапили в об'єктиві кінокамери?
- 4) Якщо центральною фігурою сюжету виявився відомий історичний діяч, спробуйте описати його зовнішність. Зверніть увагу на його рухи, вираз обличчя.
- 5) Які деталі переглянутого сюжету вам запам'яталися найбільше? Чому?

II. Інтерпретація.

- 1) З історією якої країни пов'язаний переглянутий вами відеосюжет? Що дало вам можливість зробити такий висновок?
- 2) До якого часу ви віднесли зняті кадри? Обґрунтуйте свої міркування.
- 3) Чи змінилося ваше уявлення про історичні події після перегляду відеосюжету? Якщо змінилося, то що саме і чому?
- 4) Що нового ви дізналися про історичні події, які були вам знайомі з вивченого матеріалу?
- 5) Які емоції та почуття закарбував кінооператор? Чому саме ці події зацікавили його в першу чергу?
- 6) З якою метою і для якої аудиторії був знятий відеосюжет?
- 7) Що з вашої точки зору відповідає матеріалу викладеному в підручнику а що ні?
- 8) Поясніть документальний це фільм чи художній і чому?
- 9) Якою ви уявляєте собі психологічну атмосферу історичної події, знятої кінооператором?

VIII. Як давати оцінку історичному діячеві

Заповніть таблицю

Запитання	Характеристика
Роки правління. Родинні зв'язки	
Основні напрямки державної політики (внутрішня, зовнішня)	
Які особисті якості чи риси характеру мав?	
Які наслідки мала його діяльність?	

**Проектні завдання
на 11-12 баллів**

Створення власної історичної статті.

Мета роботи: написати власну історичну статтю

Термін виконання завдання – 3 тижні

Обсяг написаного: Обсяг статті не менше 35 - 40 речень, 12 шрифтом, полуторним інтервалом, з стандартними полями сторінки (верхнє – 2 см, лїве – 3 см, нижнє 2 см., правє 1,5 см.)

Оформлення: Оформити титульну сторінку, як в рефераті – вказати школу, предмет, назву статті (Тема статті і відразу під нею словосполучення «Історична стаття»), своє прізвище ім'я та по батькові, клас, прізвище та ініціали вчителя, рік виконання роботи ; писати лише на одному боці аркуша; нумерувати сторінки; поділити написане на абзаци.

1. Стаття складається з 4 обов'язкових частин: заголовка, вступу, основної частини, висновку
2. **Загальні правила написання статей:**
 - а. Оберіть історичну тему, підбравши необхідний матеріал. Чим більше у вас буде інформації тим краще буде стаття але довше доведеться працювати. Ви повинні ретельно продумати про що ж ви будете писати.
 - б. Намагайтесь писати чітко і зрозуміло для читача. **Пам'ятайте** – статтю ви робите не для себе а для інших.
 - в. Бажано використовувати історичні дати, географічні назви, прізвища історичних діячів.
 - г. Зважайте на орфографію.
 - д. Не нехтуйте поділом тексту на абзаци, вони для того і існують щоб поділяти текст на логічно завершені частини.
 - е. У вашій статті обов'язково повинні бути вирази: «На мою думку..., я вважаю, що..., я переконаний в тому, що, ітд.» **Пам'ятайте** – це ваша стаття а не ваших друзів чи знайомих..
 - ж. Стаття може супроводжуватись фотоматеріалами та ілюстраціями.
3. Статтю бажано набрати та комп'ютері, але можна і написати від руки. Оцінка від цього не залежить.
- и. Якщо у вас є безлімітний інтернет, ви можете створити власний сайт і публікувати на ньому свої статті. Для створення сайту скористайтесь безкоштовними конструкторами сайтів, типу <http://www.ucoz.ru/>

3. Заголовок статті повинен бути чітким і лаконічним та викликати зацікавленість у читача. Уявіть що перед вами дві статті, перша «Зовнішньополітичні та внутрішньополітичні аспекти діяльності гетьмана українського народу Івана Степановича Мазепи у контексті історичних подій на теренах українських земель у 1689 -1709 роках» і друга «Гетьман Мазепа – герой чи зрадник українського народу?» Яка вам здається більш цікавою?
4. Вступ – це перший абзац тексту, як би введення до основної частини. Він повинен викликати інтригу. Порівняйте два приклади.
- Перший** – «У моїй статті піде мова про діяльність і славетні походи Кошового отамана Запорізької Січі Петра Калнишевського. Про його молодість, непримиренність у битвах, нагороди, які він отримував, про те як він захищав Запорізьку Січ від російських військ. Про його непросту долю, військові успіхи і невдачі. Саме про це і розповідає моя стаття».
- Другий** – «Поблизу Кольського півострова на території сучасної Російської Федерації розташовані Соловецькі острови, на одному з яких у 1553 році був збудований монастир де утримували найбільш небезпечних в'язнів Московського царства, а з часом і Російської імперії. Люди утримувались у приміщеннях де неможливо було стати у повний зріст, без опалення у північному кліматі, в'язнів катували.... мало хто виживав в таких умовах. Але була одна людина яка змогла 25 років прожити у такій в'язниці і відмовитись від звільнення коли їй виповнилось 111 років. Людина незламного духу і неймовірної сили волі. Останній кошовий отаман Запорізької Січі – Петро Калнишевський».
- Подумайте який з цих двох матеріалів краще підходить до статті і чому?
5. Основна частина це сутність статті. В основній частині ви повинні розкрити і довести до читача свою основну думку. **Головне** - ця думка повинна обов'язково бути підкріплена аргументами. Тобто, вважаєш що Жанна Д'Арк – герой Франції – доведи це. Вважаєш що імперія майя – була унікальною цивілізацією – доведи це. Вважаєш Богдана Хмельницького – видатним полководцем - доведи це. Вважаєш Наполеона великим тактиком але поганим стратегом , будь ласка доведи це. Ви завжди повинні доводити правильність своїх думок, інакше це буде просто переказ різних текстів. Як довести? Треба в якості доказів посилатись на думки істориків, статистичні дані, логіку, історичні факти, думки очевидців тих чи інших подій, тощо.
6. Висновок повинен бути об'ємом з абзац (3 - 4 речення) і вказувати на вашу основну думку, яку ви доводили протягом всієї статті.

Як оцінюється робота

Критерії оцінювання	Можлива оцінка в балах
Оформлення: титульна сторінка, зовнішній вигляд, акуратність, нумерація сторінок	1
Вдало підібраний заголовок – лаконічний завдяки якому читач зацікавлений статтею	2
Вдалий вступ - який інтригує читача	2
Інформативна насиченість: володіння автором статті вивченою їм інформацією необхідної для написання статті, її різноманітність. Чіткий і лаконічний висновок.	3
Знання мови: запас слів, уживання граматичних форм, пунктуація, поділ на абзаци, загальна композиція	1
Організація викладання: послідовність думок, речень, доречність і переконливість аргументів	3
Загальна оцінка	12

Аналіз історичного роману

Мета роботи: Виберіть історичний роман про життя видатної особи або важливу подію тієї чи іншої історичної епохи і проаналізуйте його

Термін виконання завдання – 1 місяць

Обсяг написаного: не менше 1000 слів, це 3 - 4 друковані сторінки, 12 шрифтом, полуторним інтервалом, з стандартними полями сторінки (верхнє – 2 см, лівє – 3 см, нижнє 2 см., правє 1,5 см.)

Оформлення: Оформити титульну сторінку, як в рефераті – вказати школу, предмет, назву роману та його автора, своє прізвище ім'я та по батькові, клас, прізвище та ініціали вчителя, рік виконання роботи ; писати лише на одному боці аркуша; нумерувати сторінки; поділити написане на абзаци.

Структура опису:

Вступ

- Укажіть назву книги, автора, де книга опублікована, дату, кількість сторінок;
- Подайте стислі відомості про автора (хто він, де живе або жив, інші його праці).

Зміст книги

- Визначте, до якого історичного періоду належить описана подія, який основний сюжет книги, назвіть головних дійових осіб роману (100— 200 слів).

Основна частина

- Опис зосереджується навколо трьох вибраних аспектів життя (політичне, економічне, релігійне, військове, побут). Як ці аспекти зображені в історичному романі? Що Ви дізналися, наприклад, про релігію тієї епохи?
- Використовуйте конкретні приклади для того, щоб пояснити свої зауваження. Наведіть щонайменше по три приклади на кожен аспект життя.

Критика

- Охарактеризуйте стиль і зміст — чи зрозуміло і добре написана книга, чи логічно викладені історичні події, чи важко її читати? Чому? Чи переконливо автор описав життя в романі?
- Підтвердьте свої погляди фактами, чи використані карти, картини, чи діють відомі історичні особи?

Висновок

- Ваше загальне враження від книги, зауваження. Чи порадили б ви прочитати цю книгу своєму товаришу, знайомому? Чому?

Як оцінюється робота

Критерії оцінювання	Можлива оцінка в балах
Оформлення: титульна сторінка, зовнішній вигляд, акуратність, нумерація сторінок	1
Вступ: назва, період, сюжет, головні дійові особи	2
Історичний зміст: три аспекти життя, відповідні приклади	3
Критика та висновки	3
Знання мови: запас слів, уживання граматичних форм, пунктуація, поділ на абзаци, загальна композиція	2
Організація викладання: послідовність думок, речень	1
Загальна оцінка	12

Інтерв'ю з очевидцем

Мета роботи: Напишіть статтю до газети на базі інтерв'ю з учасником історичної події в Україні (1960-2000 роки). Виберіть один період або подію з життя людини.

Термін виконання завдання – 1 місяць

Обсяг написаного: не менше 1000 слів, це 3 - 4 друковані сторінки, 12 шрифтом, полуторним інтервалом, з стандартними полями сторінки (верхнє – 2 см, лівє – 3 см, нижнє 2 см., правє 1,5 см.)

Оформлення: Оформити титульну сторінку, як в рефераті – вказати школу, предмет, тему інтерв'ю, прізвище ім'я та по батькові людини в якій береться інтерв'ю, своє прізвище ім'я та по батькові, клас, прізвище та ініціали вчителя, рік виконання роботи ; писати лише на одному боці аркуша; нумерувати сторінки; поділити написане на абзаци.

Структура інтерв'ю:

I. Підготовка

1. Виберіть особу для інтерв'ю.
2. У групах підготуйте десять загальних запитань для інтерв'ю.
3. Проведіть інтерв'ю.
4. Проаналізуйте зібрану інформацію.
5. Придумайте заголовок статті.
6. Напишіть статтю, використовуючи отриману інформацію

II. Стратегія

1. Проведіть інтерв'ю з учасником історичної події.
2. Довідайтесь про його життя в той період.
3. Довідайтесь, як він сприймав історичні події, які відбувались в Україні в ті роки.
4. Спробуйте дізнатися, як ці події позначилися на його подальшому житті
5. Опишіть, що нового ви дізналися про історичні події з цього інтерв'ю.

III. Композиція статті (формат)

1. Вступ — представте: а) учасника; б) подію; в) місце та дату події.
2. **Основна частина** — становить більшість вашої статті, у ній подається **конкретна** інформація. Наведіть точні дані, наприклад, про стан політики, економіки країни.
3. **Підсумки** — це ваші зауваження, висновки про те, чого ви навчилися час підготовки цього проекту.

Можливі теми:

«Голодомор 1932—1933 рр.», «Друга світова війна», «Репатріація», «Життя воїна (Дивізія «Галичина», УПА, Червона Армія)», «Життя в концтаборах — німецьких або радянських», «Дисидентський рух», «Проголошення незалежності України».

Як оцінюється робота

Критерії оцінювання	Можлива оцінка в балах
Підготовка: заголовок статті (запитання, касета); титульна сторінка; включені чернетка і збір інформації	2
Організація роботи: <i>вступ</i> — зацікавлює читача, подає основну інформацію; <i>закінчення</i> — підсумовує статтю, подає зауваження писаря; зміст, висновки; <i>основна частина</i> — послідовність викладення думок, подій, абзаців, узгодженість із головною ідеєю; дотримання теми	3
Зміст: достатність фактів для розкриття теми; факти, пов'язані з темою; зв'язок з історичними подіями; баланс між особистими та історичними подіями; описання щоденного життя того часу	3
Знання мови: багатий запас слів; уживання граматичних форм; стилістична різноманітність; дотримання правил пунктуації; оригінальність стилю	2
Вигляд (оригінальність): акуратність виконання; наявність ілюстрацій, фотографій, карт; вияв ініціативи (пошуку)	2
Загальна оцінка	12

Аналіз газетних статей

Мета роботи: Виберіть газетну статтю про життя видатної особи або важливу подію тієї чи іншої історичної епохи і проаналізуйте її

Термін виконання завдання – 2 тижні

Обсяг написаного: 500 слів це 2 - 3 друковані сторінки, 12 шрифтом, полуторним інтервалом, з стандартними полями сторінки (верхнє – 2 см, лівє – 3 см, нижнє 2 см., правє 1,5 см.)

Оформлення: Оформити титульну сторінку, як в рефераті – вказати школу, предмет, назву статті та її автора, своє прізвище ім'я та по батькові, клас, прізвище та ініціали вчителя, рік виконання роботи ; писати лише на одному боці аркуша; нумерувати сторінки; поділити написане на абзаци, можливе використання схем, графіків, ілюстрацій, карт для доведення власної точки зору.

Увага! Для того щоб аналізувати статтю потрібно мати декілька інших джерел інформації на тему про яку йде мова в статті

Основні запитання, які допоможуть вам проаналізувати статтю

1. Яка подія спонукала автора написати статтю? Наприклад, воєнні дії, політичні та економічні суперечки, ухвалення нових законів, зустрічі, засідання, демонстрації, морські, повітряні чи природні катастрофи, інші важливі події.
2. Визначте головну ідею статті. Стисло запишіть її своїми словами.
3. Підберіть основні аргументи на підтримку, чи спростування цієї ідеї і стисло їх запишіть.
4. Чи автор подає достатньо фактів для підтримки своєї ідеї (цитую очевидців, наводить статистичні дані, вказує джерела інформації)?
5. Автор був свідком події чи отримав інформацію через інформаційну службу, за переказами, свідченнями очевидців, документами,... тощо? Як автор повинен отримати інформацію, що бути об'єктивним ? Поясніть свою думку.
6. Розповідь про цю подію, на вашу думку, є правдивим і збалансованим чи упередженим? Чому? Доведіть свою точку зору.
7. Чи наведено різні погляди на висвітлення цього питання? Вкажіть які саме.
8. Ця стаття є висловленням власних думок (редакційна), чи вона інформативна? Доведіть свою думку
9. Стаття переконлива чи збалансована (тобто автор не дуже намагається переконати читача у своїй думці наводячи різні версії події). Поясніть якою переконливою чи збалансованою вона повинна бути з вашої точки зору. Доведіть свою думку
10. **Підсумок:** що Ви думаєте про цю статтю і наведені в ній погляди? Стисло поясніть свою відповідь.

Як оцінюється робота

Критерії оцінювання	Можлива оцінка в балах
Підготовка автору до аналізу статті – опрацювання додаткового матеріалу.	2
Логічність і послідовність: послідовність викладення думок, подій, абзаців, узгодженість із головною ідеєю; дотримання теми. Володіння автором аналізу газетної статті термінологією необхідної для аналізу.	3
Зміст: достатність фактів для розкриття власних аргументів, кількість аргументів, вдале оцінювання статті. Повна і вичерпна відповідь на всі основні питання. Вірне визначення головної ідеї статті.	3
Знання мови: багатий запас слів; уживання граматичних форм; стилістична різноманітність; дотримання правил пунктуації; оригінальність стилю	2
Вигляд (оригінальність): акуратність виконання; наявність ілюстрацій, фотографій, карт;	2
Загальна оцінка	12

Скарбничка учня

Доказ - обґрунтування правильності чи хибності якої-небудь думки.

Поняття - знання про суть явища.

Визначення поняття - це стисле розкриття його змісту.

Узагальнення - виділення головного і загального.

Аналіз - розчленування цілого на частини.

Синтез - поєднання частин в одне ціле.

Сутність - саме головне в явищі, тобто те, без чого воно не може існувати.

Порівняння - встановлення спільного і відмінного

План - перелік основних питань теми, статті, твору, доповіді.

Простий план - коротке, стисле перерахування головних питань, що містяться у тексті твору.

Складний план - розгорнутий перелік основних питань, їх розшифровка з деталізацією ті висновками.

Виписки - вибрані з тексту найбільш важливі місця: визначення, факти, статистичні дані, схеми, таблиці. У виписці необхідна точність, посилання на джерело, відповідність тексту оригінала.

Тези - стисло сформульовані основні положення теми, статті, книги, доповіді, лекції; це положення достовірність яких автор має довести. Тези складаються тоді, коли тема гарно засвоєна і не вимагає більш повних записів.

Анотація - дуже коротке викладення змісту, іноді з критичною оцінкою.

Коментар - тлумачення, пояснення суті якого-небудь тексту, окремих місць, фраз, виступів.

Резюме - стисла оцінка написаного чи прочитаного, короткий висновок.

Бібліографія - перелік літератури з якоїсь проблеми, теми.

Конспект - найбільш досконала форма запису, в якому виділено головне у виучуваному творі, матеріалі, лекції. Такий запис містить короткі, чіткі формулювання узагальнень, важливих теоретичних положень.

Доповідь - розкриття певної теми, що включає вступ, основну частину і висновок.